

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ**

«Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» 2005 елның 6 апрелендәге 64-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылууга карата гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2018 елның 28 сентябре

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятен алдан өйрәнгән судья А.Р. Шакараев бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданин Р.Х. Ибәтуллин «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» 2005 елның 6 апрелендәге 64-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылууга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Күрсәтелгән Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пункты буенча норматив характердагы актлар Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары рәвешендә чыгарыла; оператив һәм башка

агымдагы мәсьәләләр буенча норматив характерда булмаган актлар Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты күрсәтмәләре рәвешендә чыгарыла.

Шикаятындаң һәм аңа күшымта итеп бирелгән документлар күчermәләреннән аңлашылганча, мөрәжәгать итүче күпфатирлы йортта яши һәм ул 2015 елның 1 мартаеннан 2016 елның 1 июненә кадәрге чорда индивидуаль исәпкә алу приборы булмаган фатир милекчесе. Гражданин Р.Х. Ибәтуллин билгеләгәнчә, күрсәтелгән чорда «Авиатөзелеш районының ТКХ ИК» ЖЧЖ (алга таба — Идарәче компания) гомумйорт ихтыяжлары өчен электр белән тәэмүн ителеш буенча коммуналь хезмәт (алга таба — ОДН-электр белән тәэмүн ителеш) өчен түләүне Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 28 ноябрендәге 2388-р номерлы күрсәтмәсе (алга таба шулай ук — 2388-р номерлы Күрсәтмә) нигезендә кире пропорциональек формуласын кулланып хисаплаган.

Шул ук вакытта, мөрәжәгать итүче фикеренчә, күрсәтелгән чорда ОДН-электр белән тәэмүн ителеш өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтененең 2011 елның 6 маенданы 354 номерлы карапы белән расланган Күпфатирлы йортлар һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү кагыйдәләренең 44 пункты нигезендә хисапланырга тиеш булган, аның буенча индивидуаль исәпкә алу приборлары булмаган фатирлар буенча фатирда һәм гомумйорт ихтыяжлары өчен электр белән тәэмүн ителеш өчен түләүләр норматив буенча башкарылырга тиеш (йорттагы урыннар милекчеләренең гомуми жыелышы карапы булмаган очракта).

ОДН-электр белән тәэмүн ителеш өчен хисапланган түләүләр күләме белән ризалашмыйча, гражданин Р.Х. Ибәтуллин дәгъва белән Идарәче компаниягә мөрәжәгать иткән, аны канәгатьләндерүдән баш тартылган. Казан шәһәре Авиатөзелеш район судының Татарстан Республикасы Югары судының апелляция һәм кассация инстанцияләре белән үзгәрешсез калдырылган карапы белән Идарәче компаниягә мөрәжәгать итүченең шәхси

счеты буенча ОДН-электр белән тәэммин ителеш өчен хисапланган түләү күләмен яңадан исәпләү турындагы дәгъваны канәгатьләндерүдән шулай ук баш тартылган.

Гражданин Р.Х. Ибәтуллин фикеренчә, 2388-р номерлы Күрсәтмә тәкъдим итү характерына гына ия. Ләкин, ул күрсәткәнчә, хокук куллану практикасында әлеге күрсәтмәгә норматив үзлеккә ия һәм андагы нигезләмәләрдән тайпылуга юл куймый торган үтәү өчен мәжбүри булган акт мәгънәсе бирелә.

Мөрәҗәгать итүче мондый хәл «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы дәгъвалана торган 2 пункты нигезендә килеп чыккан дип саный, чөнки аның эчтәлегеннән Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив характерда булмаган, ләкин шул ук вакытта оператив һәм башка агымдагы мәсьәләләр буенча түгел, ә гомуми мәсьәләләр буенча кабул ителгән һәм тәкъдим итү характерына ия булган күрсәтмәләренең хокукий табигате аңлашсыз кала.

Бәян ителгәннәр нигезендә гражданин Р.Х. Ибәтуллин Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» 2005 елның 6 апрелендәге 64-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пунктын, хокук куллану практикасында аңа бирелә торган мәгънә буенча ул Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив характерда булмаган, ләкин шул ук вакытта оператив һәм башка агымдагы мәсьәләләр буенча түгел, ә гомуми мәсьәләләр буенча кабул ителгән һәм тәкъдим итү характерына ия булган күрсәтмәләренең норматив үзлеккә ия булган һәм алардагы нигезләмәләрдән тайпылуга юл куймый торган гомуммәжбүри характердагы актлар булын күздә тотканга күрә, Татарстан Республикасы Конституциясенең 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 49 һәм 51 статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты чыгара торган актларның статусын билгеләүче гомуми нигезләмәләр Татарстан Республикасы Конституциясенең 103 статьясында беркетелгән, аның нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Татарстан Республикасы территориясендә Россия Федерациясе Конституциясенең, Татарстан Республикасы Конституциясенең, федераль законнарының һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларның, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукий актларның үтәлешен тәэмин итә, каарлар һәм күрсәтмәләр чыгара, аларның үтәлешен тикшерә.

Китерелгән конституциячел билгеләнүләрне конкретлаштырып, «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пунктының дәгъвалана торган нигезләмәләре үзләренең хокукий табигате буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан кабул ителә торган актларны каарларга һәм күрсәтмәләргә аеру механизмын билгеләүгә юнәлдерелгән. Шул ук вакытта, дәгъва белдерелә торган норманың турыдан-туры эчтәлегеннән чыгып, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каарының аны күрсәтмәдән аера торган төп асыл билгесе булып аның норматив характерда булуы тора.

Россия Федерациясе Конституция Судының хокукий позициясе нигезендә шәхсән билгеләнмәгән затлар даирәсенә адресланган, күп тапкыр куллану өчен исәпләнгән, төгәлләштерә торган норматив күрсәтмәләрне, гомуми кагыйдәләрне үз эченә алган гомуми гамәлдәге актлар норматив хокукий характерга ия була (1997 елның 17 ноябрендәге 17-П номерлы Карап). Китерелгән хокукий позициядән шул аңлашыла: Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан кабул ителә торган акт бусыйфатларның берсенә генә булса да җавап бирмәсә, ул норматив хокукий акт итеп таныла алмый.

Шул ук вакытта дәгъва белдерелә торган нормада билгеләнгән

оператив һәм башка агымдагы мәсьәләләр буенча норматив характерда булмаган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты актлары аның күрсәтмәләре рәвешендә чыгарыла дигән формулировка, турыдан-туры дәгъвалана торган нормада күрсәтелгәннәрдән тыш, башка мәсьәләләр буенча күрсәтмәләр рәвешендә актлар кабул итүгә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты хокукуын бетерми. Димәк, торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтү, аларның күләмен билгеләү мәсьәләләрен жайга сала торган күрсәтмә рәвешендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан акт кабул итү үзеннән-үзе гражданнарның, шул исәптән мөрәжәгать итученең ул күрсәткән аспектта конституциячел хокукларын бозу дип санала алмый.

Монда шуны исәпкә алырга кирәк: Татарстан Республикасы Конституциясенең 103 статьясы һәм карала торган Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы аның нигезләмәләренә таянган 4 пункты буенча Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив характердагы һәм норматив характерда булмаган актларын бертигез дәрәжәдә Татарстан Республикасының бөтен территориясендә үтәү мәҗбүри.

Шулай итеп, «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» 2005 елның 6 апрелендәге 64-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пунктының үзеннән-үзе Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсенә билгесезлек юк. Шуңа бәйле рәвештә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пункты белән үзара бәйләнештә 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пункты нигезендә мөрәжәгать итученең шикаяте карала алмый.

Шикаять эчтәлегеннән анлашылганча, гражданин Р.Х. Ибәтуллин, күрсәтелгән закон нигезләмәсенең конституциячеллегенә формаль дәгъва белдереп, асылда Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2388-р номерлы Күрсәтмәсен, аның фикере буенча, карап рәвешендә жайга

салынырга тиеш булган мәсьәләләр буенча чыгаруы, шулай ук хокук куллану органнары тарафыннан 2388-р номерлы Күрсәтмәне аңа үтәү өчен гомуммәжбүри мәгънә биреп куллану белән килешмәвен белдерә. Шул ук вакытта мәрәҗәгать итүче эше буенча кабул ителгән хокук куллану каарларының законлы һәм нигезле булу-булмавын бәяләү Татарстан Республикасы Конституция судының Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясында һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында билгеләнгән компетенциясенә керми.

Бәян ителгәннәрдән чыгып һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 1 һәм 2 пунктларына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары турында» 2005 елның 6 апрелендәге 64-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 28 статьясындагы 2 пункты белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданин Р.Х. Ибәтуллин шикаятена аудио тартирга, чөнки ул «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мәрәҗәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчермәсен гражданин Р.Х. Ибәтуллинга, Татарстан Республикасы Дәүләт Советына һәм Татарстан Республикасы

Министрлар Кабинетына жибәрергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 28-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**